

Ecologische effecten uitbreiding bedrijventerrein Oudeschild

Ecologische effecten uitbreiding bedrijventerrein Oudeschild

**Een toets in het kader van de Europese richtlijnen en de Flora- en Fauna-
wet**

**C.J. Smit
R.C. van Apeldoorn**

Alterra-rapport 665

Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen, 2003

REFERAAT

C.J. Smit & R.C. van Apeldoorn, 2003. *Ecologische effecten uitbreiding bedrijventerrein Oudeschild; Een toets in het kader van de Europese richtlijnen en de Flora- en Faunawet*. Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra-rapport 665. 38 blz. 3 fig.; 3 tab.; 22 ref.

In dit rapport wordt getracht een beoordeling te maken van de effecten van uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein van Oudeschild. In deze beoordeling worden zowel de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn als de Flora- en Faunawet betrokken. Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen uitbreiding geen effecten zal hebben op natuurgebieden in de omgeving, ook niet op de nabijgelegen Speciale Beschermingszone Waddenzee. Wel zijn negatieve effecten, in de vorm van areaalverlies binnen het plangebied, te verwachten voor enkele soorten die specifiek in Bijlagen 2 en 4 van de Habitatrichtlijn worden genoemd en die op grond daarvan speciale bescherming genieten, zoals nader uitgewerkt in de Flora- en Faunawet. Het betreft de Noordse woelmuis, de Rugstreeppad en de Heikikker die waarschijnlijk (en in het geval van de Heikikker mogelijk) in kleine aantallen in het gebied voorkomen. Van deze soorten zijn geen recente inventarisatiegegevens beschikbaar. Van verschillende planten- en insectensoorten, die bescherming genieten via de Flora- en Faunawet, zijn in het geheel geen inventarisatiegegevens beschikbaar. Hierdoor kan niet worden aangegeven in welke mate de populatiegrootte van deze soorten en de met name genoemde soorten beïnvloed wordt en of sprake is van een significant effect in relatie tot de instandhoudingsverplichting. Op basis hiervan adviseert Alterra om aanvullende inventarisaties te laten uitvoeren.

Trefwoorden: Texel; Oudeschild; Vogelrichtlijn; Habitatrichtlijn; Flora- en Faunawet; *Microtus oeconomus*; *Bufo calamita*; *Rana arvalis*

ISSN 1566-7197

Dit rapport kunt u bestellen door €13,- over te maken op banknummer 36 70 54 612 ten name van Alterra, Wageningen, onder vermelding van Alterra-rapport 665. Dit bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.

© 2003 Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte,
Postbus 47, NL-6700 AA Wageningen.
Tel.: (0317) 474700; fax: (0317) 419000; e-mail: info@alterra.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Alterra.

Alterra aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding	9
2 Gebiedsaanduiding en beschrijving natuurwaarden	11
2.1 Natuurwaarden van het plangebied en de omringende graslanden	12
2.2 Natuurwaarden van reservaten in het omringende gebied	15
2.3 Waddenzee	16
2.4 Rugstreepad	16
2.5 Heikikker	17
2.6 Noordse woelmuis	17
2.7 Laatvlieger en andere vleermuissoorten	20
3 Het juridisch kader: Vogel- en Habitatrichtlijn, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet	21
3.1 Vogelrichtlijn	21
3.2 Habitatrichtlijn	22
3.3 Natuurbeschermingswet	23
3.4 Flora- en Faunawet	23
4 Verwachte effecten van de ingreep	25
4.1 Effecten in het plangebied	25
4.2 Effecten op nabijgelegen beschermde natuurgebieden	26
4.3 Effecten op de Speciale Beschermingszone Waddenzee	26
4.4 Effecten op soorten die worden genoemd in Bijlage 4 en de Flora- en Faunawet	26
5 Effectbeoordeling in het licht van Europese richtlijnen en de Nederlandse wetgeving	27
6 Conclusie	31
Literatuur	33
Bijlage 1 Meest relevante artikelen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn	35

Samenvatting

De gemeente Texel is momenteel bezig met het ontwikkelen van het bestemmingsplan “Bedrijventerrein Oudeschild II, 1e fase”. Op het bestaande bedrijventerrein is geen verdere uitbreiding meer mogelijk terwijl uit een door de Grontmij uitgevoerd onderzoek is gebleken dat bij plaatselijke ondernemers behoefte bestaat aan uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande voorzieningen in Oudeschild. De gemeente Texel heeft daarom het plan opgevat over te gaan tot uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein. Het nu voorliggende plan behelst de eerste fase van die uitbreiding. Het plangebied is gelegen in de omgeving van gebieden die zijn aangewezen dan wel aangemeld in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, terwijl in het gebied zelf kan worden gerekend tot het verspreidingsgebied van de Heikikker, de Rugstreeppad en de Noordse woelmuis. Deze 3 soorten worden genoemd als prioritaire soorten in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn die, als gevolg daarvan, ook buiten de Speciale Beschermingszones van de Habitatrichtlijn strikt dienen te worden beschermd. Bovendien zijn er in enkele nabijgelegen natuurgebieden vogelsoorten aanwezig die voorkomen op Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn. Vanwege de aanwezigheid van deze soorten en de externe werking die uitgaat van de Vogel- en Habitatrichtlijn dient een toetsing te worden uitgevoerd naar de mogelijke negatieve effecten van de uitbreiding van het bedrijventerrein op deze gebieden. De gemeente Texel heeft Alterra verzocht een beschrijving te maken van de ecologische waarden van het plangebied. Tevens is gevraagd te onderzoeken in hoeverre er als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein een significante aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden van de omringende natuurgebieden en in hoeverre er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zelf.

In deze notitie wordt een overzicht gegeven van de natuurwaarden van het plangebied, van het omringende gebied, van de beschermde natuurgebieden in de omgeving en (heel kort) van de Speciale Beschermingszone Waddenzee. Tevens wordt een overzicht gegeven van de Europese regelgeving en nationale wetgeving op het gebied van de bescherming van flora en fauna en wordt ingegaan op de verwachte effecten van de ingreep. De verwachte effecten van de uitbreiding worden getoetst aan de wet- en regelgeving. De uitbreiding blijkt met name effecten te hebben op planten en dieren in het plangebied zelf. Er worden geen effecten verwacht in natuurgebieden in de omgeving en op soorten die voorkomen in de Speciale Beschermingszone Waddenzee. De ecologische consequenties van de uitbreiding van het bedrijventerrein moeten primair worden beschouwd als areaalverlies voor de in het plangebied aanwezige cultuurgrasland bewonende soorten.

De voorgenomen uitbreiding heeft effect op de ter plaatse aanwezige populatie van de Rugstreeppad, van enkele kleine zoogdiersoorten, waaronder de Noordse woelmuis en mogelijk van kleine aantallen broedende weidevogels. Er zijn echter onvoldoende recente gegevens beschikbaar om aan te geven welke middels de Flora-

en Faunawet beschermde planten- en insectensoorten in het plangebied aanwezig zijn en in welke aantallen. Het is evenmin duidelijk in hoeverre door de uitbreiding verdreven dieren en planten buiten het plangebied een nieuw leefgebied zullen kunnen vinden. Rekening dient te worden gehouden met het feit dat areaalverlies van deze soorten resulteert in een iets kleinere populatie. Dit geldt zowel voor enkele prioritaire soorten van Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn als voor enkele soorten die bescherming genieten via de Flora- en Faunawet. In het geval van de Heikikker is niet duidelijk in hoeverre de soort (nog) in het plangebied voorkomt, in het geval van de Rugstreppad en de Noordse woelmuis is onvoldoende duidelijk om welke aantallen het gaat. Effecten op soorten, die voorkomen binnen het plangebied, dienen te worden gerelateerd aan de vraag of deze effecten “*afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding binnen hun verspreidingsgebied*”. Omdat van verschillende relevante soorten geen actuele en volledige verspreidingsgegevens beschikbaar zijn, kan echter geen uitspraak worden gedaan over enig effect in relatie tot de instandhoudingsverplichting. Op basis hiervan adviseert Alterra aanvullend veldonderzoek te laten uitvoeren naar het voorkomen van de genoemde soorten in het plangebied.

De voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein dient, op basis van Artikel 75 van de Flora- en Faunawet te worden voorgelegd aan het Ministerie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, dat verantwoordelijk is voor de handhaving van de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet

1 Inleiding

De gemeente Texel is momenteel bezig met het ontwikkelen van het bestemmingsplan “Bedrijventerrein Oudeschild II, 1e fase”. Op het bestaande bedrijventerrein is geen verdere uitbreiding meer mogelijk terwijl uit een door de Grontmij uitgevoerd onderzoek is gebleken dat bij plaatselijke ondernemers behoefte bestaat aan uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande voorzieningen in Oudeschild. De gemeente Texel heeft daarom het plan opgevat over te gaan tot uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein. Het nu voorliggende plan behelst de eerste fase van die uitbreiding. Op het te ontwikkelen bedrijventerrein worden in beginsel alleen zeer lichte en lichte bedrijven toegelaten. De uitbreiding is primair bestemd voor reeds bestaande bedrijven uit de gemeente, die op hun huidige vestigingsplaats niet te handhaven zijn of daar niet kunnen uitbreiden. De eerste fase van de uitbreiding heeft een grootte van 2,49 ha. In een planontwikkeling, opgesteld door Bureau Froger en Meijsing, wordt voorgesteld 58% van dit areaal uit te geven als te bebouwen bedrijventerrein. Voor groenvoorzieningen zou 0,46 ha beschikbaar zijn, voor water 0,38 ha en voor verhardingen (incl. bermen) 0,98 ha. Het gebied, waarvoor de procedure inmiddels is opgestart, wordt in deze notitie verder aangeduid als “plangebied”.

Het plangebied is gelegen in de omgeving van gebieden die zijn aangewezen dan wel aangemeld in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, terwijl in het gebied zelf kan worden gerekend tot het verspreidingsgebied van de Heikikker *Rana arvalis*, de Rugstreeppad *Bufo calamita* en de Noordse woelmuis *Microtus oeconomus*. Deze 3 soorten worden genoemd als prioritaire soorten in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn, soorten die ook buiten de Speciale Beschermingszones die zijn aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn strikt dienen te worden beschermd. Bovendien zijn er in enkele nabijgelegen natuurgebieden vogelsoorten aanwezig die voorkomen op Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn. Vanwege de aanwezigheid van Bijlage-4 soorten en de externe werking die uitgaat van de Vogel- en Habitatrichtlijn (menselijke activiteiten buiten een Speciale Beschermingszone kunnen effecten hebben binnen een Speciale Beschermingszone) dient een toetsing te worden uitgevoerd naar de mogelijke negatieve effecten van de uitbreiding van het bedrijventerrein op deze gebieden. De gemeente Texel heeft Alterra verzocht een beschrijving te maken van de ecologische waarden van het plangebied. Tevens is gevraagd te onderzoeken in hoeverre er als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein een significante aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden van de omringende natuurgebieden en in hoeverre er negatieve effecten te verwachten zijn van Bijlage-4 soorten.

Genoemde toetsing is in dit rapport uitgevoerd op basis van literatuurgegevens over de verspreiding van relevante planten- en diersoorten, in combinatie met gegevens uit tellingen van de Vogelwerkgroep Texel.

2 Gebiedsaanduiding en beschrijving natuurwaarden

Het gebied dat de gemeente Texel voornemens is te bestemmen tot bedrijventerrein bestaat uit laaggelegen graslanden doorsneden met smalle en enkele bredere sloten van uiteenlopende diepte. Langs de randen van deze sloten groeit Riet *Phragmites australis*, de waterkwaliteit van de sloten kan worden gekarakteriseerd als eutroof met sterk ijzerhoudend water (waarnemingen CJS, d.d. 25/9/02). Ten tijde van het bezoek werd een aantal graslanden begraasd door schapen. De westkant van het bestaande bedrijventerrein aan de Stoompoort wordt van het te ontwikkelen deel afgeschermd door een enkele meters hoge, dichte houtwal.

Op ruim 100 meters (en meer) ten noorden van het bestaande bedrijventerrein liggen, aan de Laagwaalderweg, enkele kleine natuurterreinen (de Snippen en Troelje, eigendom van de vereniging Natuurmonumenten hebben een grootte van resp. 3,2 en 2,5 ha en zijn gelegen in de bedding van de voormalige kreek "Laag Waal". Ze bestaan uit grasland, kleine eilandjes, matig brak water en rietgordels. Deze natuurterreintjes zijn ontstaan als compensatie voor verloren gegane natuurterreinen tijdens de laatste ruilverkaveling.

Fig. 1. Locatie van de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein Oudeschild (grijs). Tevens aangegeven zijn de begrenzing van één van de telgebieden die wordt onderscheiden bij de watervogeltellingen van de Vogelwerkgroep Texel (zwarte lijn) en de begrenzing van het huidige bedrijventerrein te Oudeschild (onderbroken grijze lijn).

In westelijke richting ligt op 330 m afstand (en meer) het natuurreservaat Büttikofers mieland, eigendom van de vereniging Natuurmonumenten, een laaggelegen nat en brak graslandgebied met een grootte van 6,6 ha. Het gebied is sinds de ruilverkaveling door peilverlaging sterk verdroogd. Door water op te pompen uit omringende sloten wordt het terrein kunstmatig nat gehouden (Natuurmonumenten 1997). Hierdoor heeft het gebied een brak karakter. Het is vooral van belang voor watervogels.

In noordoostelijk richting ligt op 1200 m afstand (en meer) het reservaat Ottersaat. Het gebied heeft een grootte van ruim 4 ha en bestaat uit een restant van een oude brakwaterplas die al voor de dijkverzwaring van 1977-1981 aanwezig was, in combinatie met een klein stukje Waddenzee dat tijdens deze dijkverzwaring is ingedijkt. Beide delen zijn inmiddels met elkaar verbonden, de restanten van de oude zeedijk zijn geheel weggegraven (Kroon *et al.* 1983). Het gebied heeft een grootte van ca. 1,7 ha.

Op ongeveer 1000 m ten zuidoosten van het geplande bedrijventerrein ligt de Waddenzee, een wetland bestaande uit bij laagwater droogvallende wadplaten, doorsneden met getijdengeulen. Het gebied is van internationale betekenis en strekt zich oostwaarts verder uit tot in Duitsland en Denemarken. Het Nederlandse deel omvat 240.000 ha. De Waddenzee is het belangrijkste natuurgebied langs de west Europese kust. Het gebied in de omgeving van de haven van Oudeschild is gelegen aan diep water (de Texelstroom): op 100-300 m uit de dijkvoet bedraagt de waterdiepte 14-18 m. Binnen een straal van 2,5 km zijn geen droogvallende wadplaten aanwezig. De Texelstroom in de omgeving van de haven heeft dezelfde kenmerken als andere verder van Oudeschild gelegen sublitorale (permanent onder water staande) delen van de Waddenzee.

2.1 Natuurwaarden van het plangebied en de omringende graslanden

De graslanden in en rond het plangebied kunnen worden gekarakteriseerd als kruidenarme, goed ontwaterde cultuurgraslanden met begrazing door schapen. In de inventarisatie van de provincie Noord-Holland wordt de vegetatie binnen het plangebied getypeerd als "raagrastype". De slootkanten binnen het plangebied werden in 1995 nog gekarakteriseerd als soortenrijk in vergelijking tot het omringende gebied. Langs enkele sloten werden 3-4 voor brakke sloottaluds karakteristieke plantensoorten aangetroffen, in één andere sloot zelfs 5 of meer (Dienst Ruimte en Groen 1996). Over het voorkomen van via de Flora- en Faunawet beschermde plantensoorten en insecten zijn geen gegevens bekend.

In cultuurgraslanden zoals die welke zijn gelegen binnen het plangebied kunnen Scholekster *Haematopus ostralegus*, Kievit *Vanellus vanellus*, Grutto *Limosa limosa*, Tureluur *Tringa totanus*, Veldleeuwerik *Alauda arvensis* en Graspieper *Anthus pratensis* in lage dichtheden als broedvogel aanwezig zijn. Gelet op de dichtheden die van Scholekster en Kievit op Texel worden aangetroffen (dit zijn de meest talrijke

weidevogelsoorten die in cultuurland voorkomen in dichtheden van resp. 28 en 11,7 paren per 100 ha, Dijkse 1996) en rekening houdend met een voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein van 2,5 ha, zijn op het terrein van het voorgenomen bedrijvenpark 0-1 nesten van deze weidevogelsoorten aanwezig. De overige soorten zijn schaarser dan de Scholekster en de Kievit. Tijdens de inventarisatie van de provincie Noord-Holland in 1995 werd geen van de genoemde weidevogels als broedvogel in het plangebied aangetroffen (Dienst Ruimte en Groen 1996).

Uit tellingen van de Vogelwerkgroep Texel blijkt dat in het gebied tussen Oudeschild en Den Burg (bestaande uit graslanden, natuurterreinen, een deel van de Hoge Berg en de bebouwde kom van Den Burg, in totaal een areaal van ruim 1000 ha beslaand) vele honderden foeragerende en rustende eenden (Wilde Eend *Anas platyrhynchos*, Wintertaling *Anas crecca*, Smient *Anas penelope*) aanwezig kunnen zijn, in combinatie met grotere aantallen andere water- en weidevogels (honderden Kieviten, Watersnippen *Gallinago gallinago* en Wulpen *Numenius arquata*, soms enkele duizenden Goudplevieren *Pluvialis apricaria*). De gemiddelde aantallen in dit gebied per maand (één van de 25 deelgebieden die worden onderscheiden tijdens de wad- en watervogeltellingen van de Vogelwerkgroep Texel, zie Fig. 1) zijn weergegeven in Fig. 2. In het plangebied zijn, tot op heden, bij de water- en wadvogeltellingen van de Vogelwerkgroep Texel alleen grotere groepen Smienten (van enkele honderden exemplaren) vastgesteld. Mogelijk wordt het gebied door andere soorten tot op zekere hoogte gemeden vanwege de nabijheid van de bebouwde kom van Oudeschild en de aanwezigheid van een hoge houtwal.

Naast broedvogels wordt het cultuurgrasland in de omgeving van Oudeschild bewoond door een verscheidenheid aan andere levensvormen. Schone brakwatersloten kennen daarbij een kenmerkende fauna die o.a. bestaat uit slakken (zie o.a. Visser 1968) en insectenlarven. Naar het oordeel van de eerste auteur van deze notitie zal, gelet op de kwaliteit van het slotwater, de diversiteit in en de ecologische betekenis van de sloten binnen het plangebied beperkt zijn.

Op basis van de aanwezige vegetatie mogen Noordse woelmuizen worden verwacht (zie onder). Andere zoogdiersoorten die, op basis van hun verspreiding op Texel, in het plangebied en omgeving zullen voorkomen zijn Haas *Lepus europaeus*, Egel *Erinaceus europaeus*, Waterspitsmuis *Neomys fodiens*, Bosmuis *Apodemus sylvaticus*, Dwergmuis *Micromys minutus* en Bruine Rat *Rattus norvegicus*. Over de aanwezige aantallen of dichtheden zijn geen gegevens bekend.

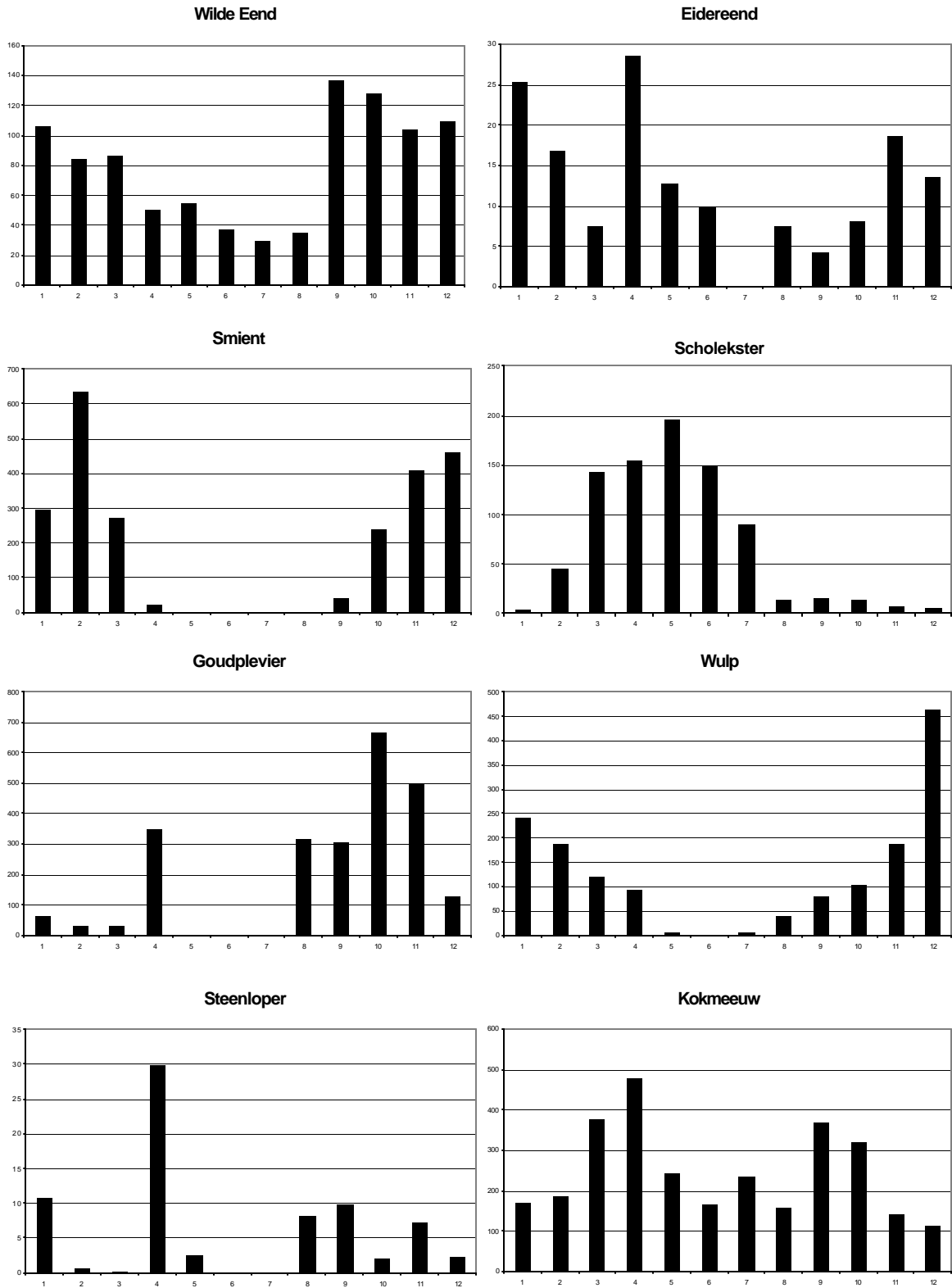

Fig. 2. Gemiddelde aantallen per maand van een 8-tal karakteristieke dan wel talrijke watervogelsoorten in het deelgebied den Burg – Oudeschild, zoals vastgesteld tijdens watervogeltellingen uitgevoerd door leden van de Vogelwerkgroep Texel tussen 1980 en 2000 (bron: VWG Texel, ongepubl.).

2.2 Natuurwaarden van reservaten in het omringende gebied

De natuurgebieden De Snippen en Troelje, beide in beheer bij de vereniging Natuurmonumenten, zijn o.a. van belang voor broedende eenden en weidevogels. In de gebiedjes broeden kleine aantallen Slobeenden *Anas clypeata*, Wilde Eenden, Meerkoeten *Fulica atra*, Waterhoentjes *Gallinula chloropus*, Scholeksters, Kieviten, Grutto's, Tureluurs en Kleine Karekieten *Acrocephalus scirpaceus*. Zowel de Snippen als Troelje bestaan uit een meertje omringd door vochtig grasland. De Snippen staat met 2 duikers in verbinding met omringende sloten. Omdat de duikers tevens als stuw kunnen fungeren is het waterpeil hoger dan in de omringende sloten. Troelje heeft geen open verbinding met omringende sloten. Het is alleen mogelijk om water te lozen niet om water in te laten (Natuurmonumenten 1997). Tot 1981 is het grasland intensief gebruikt, sindsdien is het beheer in beide gebieden is gericht op geleidelijke verschraling van de bodem. Er wordt niet gemest, één maal per jaar gemaaid met nabeweiding door schapen (G.C. Boot, mond. med.). Als gevolg hiervan zijn de graslanden die de meertjes omringen sinds het begin van de jaren '80 verschraald, waardoor plaatselijk Addertong *Ophioglossum vulgatum* en Stijve ogentroost *Euphrasia stricta* voorkomen. Met name het laaggelegen Troelje heeft een brak karakter waar de vegetatie plaatselijk wordt gekenmerkt door zoutminnende plantensoorten zoals Melkkruid *Glaux maritima*, Zilte rus *Juncus gerardi* en Zilte schijnspurrie *Spergularia salina* (Natuurmonumenten 1997).

Het laaggelegen Büttikofers mieland is een overblijfsel van een in vroegere tijden veel groter gebied dat, vanwege de natte bodem, pas laat in het voorjaar voor begrazing in gebruik kon worden genomen. Vanwege de brakke bodem heeft het gebied van oudsher een hierop aangepaste vegetatie, waarbij tegenwoordig in de laaggelegen delen storingsvegetaties aanwezig zijn van het zilverschoonverbond (Natuurmonumenten 1997). In het gebied broeden o.a. Kievit, Tureluur, Grutto, en Scholekster, sinds 1994 ook Meerkoet, Veldleeuwerik en Graspieper. Doorgaans zijn grote aantallen rustende en foeragerende watervogels aanwezig. Een groot deel van de aantallen watervogels die worden weergegeven in Fig. 2 zijn aanwezig in en rond dit gebied.

In het reservaat Ottersaat is in 1996 een natuurontwikkelingsproject uitgevoerd. Hierdoor heeft het gebied vooralsnog beperkte vegetatiekundige waarden met o.a. een grazige, zoutminnende vegetatie van o.a. Zilte rus, Zeekraal *Salicornia brachystachya* en Aardbeiklaver *Trifolium fragiferum*. Het waterpeil in het gebied kan onafhankelijk van de omgeving worden gereguleerd (Natuurmonumenten 1997). Het gebied bestaat uit een zoute kwelplas met enkele eilandjes. In het verleden waren in dit gebied op verschillende plaatsen dichte *Ruppia*-vegetaties aanwezig, voor brakwatermilieus karakteristieke waterplanten (Kroon *et al.* 1983). Het gebied is met name van belang als foerageer- en rustgebied voor watervogels en als broedplaats voor de Kluut *Recurvirostra avosetta* (22 paren in 1992), Kokmeeuw *Larus ridibundus* (maximaal 100-250 paren), Dwergstern, Visdief *Sterna hirundo*, Noordse Stern *Sterna paradisaea* en Bontbekplevier *Charadrius hiaticula* (0-4 paren). In de jaren '90 kwamen gemiddeld 4-5 paren Dwergsterns in het gebied tot broeden (Witte 1996).

2.3 Waddenzee

De natuurwaarden van de Waddenzee kunnen worden gekenmerkt als zeer hoog, niet alleen vanwege de verscheidenheid aan levensvormen (talrijke soorten ongewervelden, vissen, vogels, zeehonden) maar ook vanwege de dichtheden waarin deze voorkomen en de relatieve ongereptheid van het ecosysteem. Het gebied wordt bovendien gekenmerkt door een hoge biologische productie en fungeert als kraam- en kinderkamer voor vele soorten organismen die als volwassen exemplaren in de Noordzee voorkomen (zie o.a. Wolff 1983).

Het gebied rond de haven van Oudeschild wordt vrij intensief gebruikt voor een grote verscheidenheid aan menselijke activiteiten. Wellicht onder invloed hiervan zijn de aantallen vogels in de omgeving van de haven vrij gering. In en rond de haven zijn gemiddeld enkele tientallen Eideerenden *Somateria mollissima* aanwezig plus enkele tientallen meeuwen van verschillende soorten. De zeedijk rond de haven vormt het foerageergebied voor gemiddeld 10-30 Steenlopers *Arenaria interpres* (zie Fig. 2).

De aantallen zeezoogdieren zijn via visuele waarnemingen niet goed vast te stellen. Het is waarschijnlijk dat in het gebied zo nu en dan zeer kleine aantallen Bruinvissen *Phocoena phocoena* aanwezig zullen zijn, als dwaalgast waarschijnlijk ook enkele andere soorten kleine tandwalvissen. Kwantitatieve gegevens over hun voorkomen ontbreekt echter. Ook van de aantallen zeehonden (Gewone zeehond *Phoca vitulina* en Grijze zeehond *Halichoerus grypus*) in de directe omgeving van Oudeschild zijn geen bruikbare schattingen te maken. Het is echter niet waarschijnlijk dat beide soorten in de omgeving van de haven aanwezig zijn. De meest nabij gelegen ligplaats van beide zeehondensoorten bevindt zich op de Bollen, ongeveer 3 km afstand van de havenmond van Oudeschild. Hier kunnen maximaal enkele tientallen exemplaren van beide soorten aanwezig zijn.

Naast gebieden zijn enkele soorten van specifiek belang voor de hier uitgevoerde toetsing omdat ze voorkomen op Bijlage 4 van de Habitatrictlijn. Deze soorten dienen ook buiten Speciale Beschermingszones te worden beschermd. Het gaat om de volgende soorten:

2.4 Rugstreepdier

De laatste inventarisatie van amfibieën op Texel is uitgevoerd dateert uit 1985. Rugstreepdieren werden toen met name aangetroffen in de omgeving van den Hoorn en rond de Hoge Berg. Elders was de soort schaars (Dienst Ruimte en Groen 1996). De soort is echter ook aangetroffen op het zuidoostelijk deel van het eiland (Sparreboom 1981). Rugstreepdieren worden beschouwd als een pionierssoort die snel geschikte zojuist ontstane nieuwe locaties kunnen bezetten en er zich vestigen. De soort kan zich bovendien voortplanten in water met hoge zoutgehaltes. Op Texel is de soort zelfs aangetroffen in water met een chloride gehalte van 1850 mg/liter. Behalve dat Rugstreepdieren zich vestigen op kunstmatig gecreëerde zandige milieus zoals opgespoten terreinen en natuurontwikkelingsprojecten worden de soort in

Noord-Holland ook aangetroffen in poldergebieden. De soort plant zich voort in ondiepe wateren, zoals drassig grasland met plassen, natte duinvalleien en ondiepe delen van een sloot of meertje. Zandlichamen van wegen of dijken zijn belangrijk als overwinteringsbiotoop (Baas *et al.* 2002). Op basis van deze gegevens mag niet worden verwacht dat Rugstreppadden in het plangebied talrijk zullen voorkomen. Er dient echter wel rekening met het voorkomen van de soort te worden gehouden.

2.5 Heikikker

Het voorkeursbiotoop van de Heikikker wordt omschreven als vochtige heiden, schrale graslanden, moeras- en veengebieden en duinvalleien (vandaar de Engelse naam Moorfrog). De soort plant zich voort in tamelijk voedselarm, enigszins zuur en helder water. Landelijk is de Heikikker een ernstig bedreigde soort, die in grote delen van Nederland achteruit gaat (Baas *et al.* 2002). Op Texel beperkte het verspreidingsgebied van de Heikikker zich rond 1985 tot de driehoek Den Burg – Staatsbossen – Den Hoorn), daarbuiten was de soort veel schaarser (Dienst Ruimte en Groen 1996). Waarschijnlijk is het verspreidingsgebied inmiddels veel kleiner geworden, o.a. omdat de soort ernstige concurrentie heeft van de Groene Kikker *Rana esculenta* die in de jaren '80 op Texel is uitgezet (van der Spek, SBB Texel, mond. med.) en die sindsdien aan een gestage uitbreiding van het verspreidingsgebied bezig is (eigen waarnemingen). Hierdoor zou het verspreidingsgebied van de Heikikker inmiddels zijn ingekrompen tot alleen het duingebied (van der Spek, SBB Texel, mond. med.). Het habitatype van de soort, wanneer deze op het land optrekt, wordt omschreven als extensief beheerde, voedselarme en kruidenrijke vegetaties die veel insecten en spinnen aantrekken (Baas *et al.* 2002). De graslanden op en rond de voorgenomen bouwlocatie voldoen niet aan deze beschrijving.

Ook op basis van het vrij sterk eutrofe karakter (rijk aan voedingsstoffen) van het slootwater in het gebied waar het bedrijventerrein zou worden gevestigd hiervan mag niet worden verwacht dat Heikikkers in grotere aantallen in het gebied aanwezig zijn. Meer waarschijnlijk is dat de soort in dit gebied geheel ontbreekt.

2.6 Noordse woelmuis

De meest bijzondere soort die naar alle waarschijnlijkheid wel in het gebied aanwezig is, is de Noordse woelmuis. Deze soort neemt in de Nederlandse zoogdierenfauna een bijzondere positie in. Het belangrijkste deel van het verspreidingsgebied ligt namelijk op de toendra's en taiga's van Europa en Azië. In noordwest en centraal Europa komen daarnaast enkele geïsoleerde populaties voor die zich, vanwege de lange tijd dat zij van de hoofdpopulatie zijn afgescheiden, hebben ontwikkeld tot ondersoorten met uiterlijk te onderscheiden (Niethammer & Krapp 1982) en genetisch afwijkende kenmerken (van de Zande *et al.* 2000). De meest westelijke van deze populaties komt voor in west en noordwest Nederland. Deze populaties kunnen worden beschouwd als een relict uit de laatste ijstijd, toen de soort een aaneengesloten gebied bewoonde. In het recente verleden kwam de soort in

Nederland nog voor op Texel, in de noordwesthoek van Overijssel en zuidoost Friesland, het centrale deel van Noord- en Zuid-Holland en in het Deltagebied, waarbij een zeer duidelijke voorkeur voor veengebieden bleek te bestaan (Daan 1968). Het verspreidingsgebied is sindsdien verder ingekrompen terwijl ook de aantallen (zeker in Friesland en noordwest Overijssel) zijn afgenomen (Broekhuizen *et al.* 1992). Recent blijkt de soort uit noordwest Overijssel te zijn verdwenen (Bergers & la Haye 1997).

De in Nederland aanwezige Noordse woelmuizen behoren tot de ondersoort *Microtus oeconomus arenicola*. Het betreft de enige endemische ondersoort (een ondersoort die nergens elders ter wereld voorkomt) van een zoogdierensoort die we in Nederland kennen. Om deze (onder)soort in de schaarse overgebleven restanten van het vroegere verspreidingsareaal te kunnen beschermen is reeds op Noord-Beveland in 1963 een 10 ha groot reservaat ingericht dat specifiek voor deze soort wordt beheerd (van Wijngaarden 1963). Het is specifiek deze ondersoort die, vanwege het beperkte verspreidingsgebied en de kwetsbaarheid van de populatie, is opgevoerd in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn.

De Noordse woelmuis komt in haar verspreidingsgebied vooral voor in vochtige tot zeer natte en dichte vegetaties (vandaar de Duitse naam Sumpfmaus). Deze worden vooral gekenmerkt door voedselplanten als Pijpestrootje *Molinia caerulea*, Wollegras *Eriophorum angustifolium*, Riet, zeggesoorten *Carex* spp. en lisdodde *Typha* spp. (Niethammer & Krapp 1982). In Nederland zijn Noordse Woelmuizen vooral aangetroffen in drasse, onbegaasde, extensief beheerde hooilanden (op veen), boezemlanden, duinvalleien en buitendijkse terreinen, zoals zoete en zilte rietvelden, grienden en gorzen maar ook in struikachtige vegetaties langs dijken en in velden met aanspoelsel (z.g. veek) langs dijken en stranden (van Wijngaarden 1969). Een recente inventarisatie in midden Noord-Holland leverde als optimale habitattypen op (Nijhof & van Apeldoorn 2001):

- kruidenrijke en kruidenarme rietlanden met een rietbedekking van minimaal 50%
- ruig riet met een beginnende opslag van struweel
- hooiland rijk aan structuur en extensief beheerd

De echt natte gebieden worden in de winter verlaten. Wanneer de waterstand in het erop volgende voorjaar weer daalt worden deze terreinen opnieuw bevolkt. Hierbij worden soms aanzienlijke afstanden overbrugt. De Noordse woelmuis is hiermee aangepast aan een dynamisch milieu met wisselende waterstanden.

Opvallend is dat op plaatsen waar concurrerende en verwante soorten, zoals de Veldmuis *Microtus arvalis* en de Aardmuis *Microtus agrestis*, voorkomen de Noordse woelmuizen in veel meer habitats aanwezig zijn dan alleen in de hierboven genoemde vochtige gebieden. Dit verschijnsel is ook op Texel waarneembaar. Hier is de soort niet alleen aanwezig in vochtige gebieden maar ook in de duinen en in weilanden (van Wijngaarden & Zimmermann 1965). In Noord-Holland bleken de verspreidingsgebieden van Noordse woelmuizen en Veldmuizen een vrijwel complementair beeld op te leveren: in vochtige veenweidegebieden (het gebied omsloten door de lijn Hoorn – Alkmaar - Noordzeekanaal) kwamen vrijwel alleen Noordse woelmuizen

voor, in de zeelei- en duingebieden daarbuiten waren alleen Veldmuizen aanwezig (Daan 1968). Sinds de uitvoering van de Deltawerken zijn enkele plaatsen waar vroeger geïsoleerd voorkomende populaties van Noordse woelmuizen aanwezig waren ook bereikbaar geworden voor Veldmuizen. Als gevolg daarvan is de soort in het Deltagebied uit verschillende gebieden verdwenen (Broekhuizen *et al.* 1992).

Tabel 1: Met inlooppkooien (*life-traps*) in september 1990 bemonsterde locaties op Texel, met het aantal vallen (N) en de vangsten van Aardmuizen en Noordse woelmuizen. Data: van Apeldoorn *et al.* 1991.

Locatie	N vallen	Aardmuis	Noordse woelmuis	terrein
Ploeglanderweg 1	20	2	0	droog
Ploeglanderweg 2	40	11	0	droog
Gerritslanderdijk	30	1	10	droog
Kwekerijweg	20	0	0	droog
Bleekersvallei	50	0	2	vochtig
Kattevallei	40	0	4	droog
De Geul	100	0	16	vochtig + droog
Roggesloot	100	0	1	vochtig
Dijkmanshuizen	100	0	1	vochtig

Op Texel is de Noordse woelmuis aangetroffen in vegetaties die worden gedomineerd door Riet of Helm *Ammophila arenaria* of in vegetaties die op geringe afstand van rietvelden liggen. In de Geul is de soort vooral aangetroffen op de overgang van droog duin naar een rietveld. In de Bleekersvallei, de Kattevallei en de Geul zijn Noordse Woelmuizen ook aanwezig in heidevegetaties. De hoogte van de vegetatie is daarbij niet van groot belang.

Tot voor kort is de Noordse woelmuis de enige woelmuizensoort op Texel geweest. Sinds 1985 zijn echter ook resten van de nauw verwante Aardmuis op Texel aangetroffen, aanvankelijk alleen in braakballen van uilen. De aanwezigheid van Aardmuizen is echter in 1989 via vangsten aangetoond (van Apeldoorn *et al.* 1991), aanvankelijk alleen in de omgeving van de Ploeglanderweg, later ook in de duinen in de omgeving van de Bleekersvallei. Vangsten, uitgevoerd ten behoeve van een onderzoek naar de habitatvoorkeur van de Noordse woelmuis, leverden de volgende gegevens op:

In het Hoornder Nieuwland zijn plaatselijk hoge dichtheden aanwezig in verruigde graslanden met grote velden Wilgeroosje *Chamerion angustifolium* (waarnemingen C.J. Kikkert). Ook tijdens de inventarisatie door de provincie Noord-Holland in 1995 bleek dat de Noordse woelmuis nog steeds aanwezig was op een groot deel van Texel, met name in extensief beheerde vochtige graslanden, op kwelders en in de duinen, aan de binnenduinrand en in drogere graslanden in de omgeving van tuunwallen. Rond de Hoge Berg en (enigszins verrassend) in de omgeving van Waal en Burg en Dijkmanshuizen waren de dichtheden laag. Er werden op diverse plaatsen Noordse woelmuizen binnen de grenzen van het plangebied aangetroffen. De soort werd echter niet vastgesteld in intensief beheerde graslanden, in bossen, singels en erfbeplantingen. (Dienst Ruimte en Groen 1996).

2.7 Laatvlieger en andere vleermuissoorten

Van de vleermuizen is de Laatvlieger *Eptesicus serotinus* als vaste bewoners aanwezig, ook als overwinterende soort in de duinen van Texel. Van de Nathusius dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, de Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* en de Rosse vleermuis *Nyctalus noctua* zijn bovendien enkele zomerwaarnemingen bekend (Kapteyn 1995). Door de verborgen leefwijze van deze soorten is hun verspreiding en de ligging van de slaap- en overwinteringsplaatsen niet nauwkeurig bekend. Naar verwachting zullen met name Laatvliegers en dwergvleermuizen in kleine aantallen van het plangebied gebruik maken. In de omgeving van het plangebied werden geen kolonies aangetroffen. Aangezien Laatvliegers doorgaans niet verder dan 1 km van de kolonie hun foerageervluchten uitvoeren (Dienst Ruimte en Groen 1996) mogen in en rond het plangebied geen grotere aantallen Laatvliegers worden verwacht.

Overige soorten die specifiek worden genoemd in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn en waarvan bekend of waarschijnlijk is dat ze ook op Texel voorkomen (Groenknolorchis *Liparis loeselii*, Gevlekte Witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*) zijn (op basis van hun verspreiding en habitatvoorkeur) niet in het plangebied of in de omgeving daarvan aanwezig.

3 Het juridisch kader: Vogel- en Habitatrichtlijn, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet

De Waddenzee is in 1991 in zijn geheel aangewezen als Speciale Beschermingszone (SBZ) in het kader van de Vogelrichtlijn. Het gebied is tevens aangemeld als SBZ in het kader van de Habitatrichtlijn. Grote delen van het gebied zijn tevens aangemerkt als Staatsnatuurreservaat in het kader van de Natuurbeschermingswet. In dergelijke gebieden mogen diersoorten niet worden verontrust. Zoals overal in Nederland is in het plangebied en de omgeving ook de Flora- en Faunawet van toepassing.

3.1 Vogelrichtlijn

Momenteel zijn in Nederland 79 gebieden met een totaal oppervlak van 10.000 km² als SBZ aangewezen. De richtlijn verplicht lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied waarop het Europese verdrag van toepassing is. Vogelrichtlijngebieden op en grenzend aan Texel zijn de Duinen van Texel, de Schorren en de Waddenzee. Eerstgenoemde 2 gebieden zijn aangewezen bij beschikking van 24 maart 2000 (aanwijzing Waddeneilanden/Noordzeekustzone/Breebaart). Hierbij zijn voor alle deelgebieden binnen het aanwijzingsgebied kwalificerende criteria gegeven. De Duinen van Texel kwalificeren, bijvoorbeeld, omdat het gebied behoort tot één van de 5 belangrijkste gebieden voor Lepelaar *Platalea leucorodia*, Blauwe Kiekendief *Circus cyaneus* en Velduil *Asio flammeus* en omdat regelmatig meer dan 1% van de populatie van een aantal watervogelsoorten in het gebied aanwezig is. Een vergelijkbare aanwijzing heeft plaatsgevonden voor de Noordzeekustzone (Staatscourant 31/3/2000). De Waddenzee zelf is integraal aangewezen op 8/11/1991 (Staatscourant 12/11/1991). Bij deze aanwijzing zijn geen kwalificerende criteria genoemd. Dankzij Artikel 7 van de Habitatrichtlijn heeft aanwijzing van een gebied tot SBZ in het kader van de Vogelrichtlijn tot gevolg dat wanneer invloeden van buitenaf de kwaliteit van de SBZ (kunnen) aantasten de lidstaten “*passende maatregelen*” dienen te treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats in de SBZ “*niet verslechtert*” (Artikel 6, lid 2 van de Habitatrichtlijn). Dankzij Artikel 4 lid 1 “*Voor de leefgebieden van de in Bijlage 1 vermelde soorten worden speciale beschermingsmaatregelen getroffen, opdat deze soorten waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten*” heeft de Vogelrichtlijn (voor soorten die voorkomen op Bijlage 1 van de richtlijn) ook rechtstreeks een externe werking. Op deze bijlage staan soorten als Lepelaar, Bruine *Circus aeruginosus* en Blauwe Kiekendief, Kluut, Visdief, Noordse Stern en Dwergstern.

De belangrijkste artikelen uit de Vogelrichtlijn zijn integraal weergegeven in Bijlage 1, aan het eind van deze notitie.

3.2 Habitatrichtlijn

Momenteel zijn in Nederland 76 gebieden, met in totaal 7330 km² aangemeld als SBZ. Hiertoe behoren de Waddenzee, exclusief enkele belangrijke vaarwegen, de buitendelta's van de Waddenzee die zich uitstrekken tot in de Noordzee, de Oosterschelde, Grevelingen, Haringvliet, de Voordelta en een vrij groot deel van het Nederlandse duinareaal. Aanwijzing van een gebied tot SBZ in het kader van de Habitatrichtlijn heeft tot gevolg dat wanneer invloeden van buitenaf de kwaliteit van de SBZ (kunnen) aantasten de lidstaten "*passende maatregelen*" dienen te treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats in de SBZ "*niet verslechtert*" (Artikel 6, lid 2 van de Habitatrichtlijn). Artikel 6, lid 3 zegt bovendien dat plannen of projecten die niet direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van het gebied (bedoeld wordt de SBZ) "*een passende beoordeling*" dient te worden gemaakt "*van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstelling van het gebied*". De aanwezigheid van een SBZ heeft derhalve een externe werking op activiteiten die plaatsvinden buiten die gebieden.

Naast habitats worden in de Habitatrichtlijn ook nadrukkelijk soorten genoemd. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen soorten welke worden genoemd in Bijlage 2 van de richtlijn en die welke worden genoemd in Bijlage 4. In Bijlage 2 zijn soorten opgenomen die van Communautair belang zijn. Op basis van het voorkomen van deze soorten zijn de Speciale Beschermingszones aangewezen. Deze soorten dienen **binnen de SBZ** te worden beschermd (Artikel 1 Habitatrichtlijn). Voor deze gebieden geldt een instandhoudingsdoelstelling en effecten van menselijke activiteiten dienen aan deze instandhoudingsdoelstelling te worden getoetst. Tot de soorten uit Bijlage 2 die voorkomen op de Noordzee behoren de Noordse woelmuis, Grijs zeehond, Gewone zeehond, Tuimelaar *Tursiops truncatus*, Bruinvis, Karetschildpad *Caretta caretta* en enkele vissoorten: Fint *Alosa fallax* en Elft *Alosa alosa*. Een aantal van deze soorten komt ook terug in Bijlage 4. Momenteel is een derde aanwijzingstranche van Speciale Beschermingszones in voorbereiding. In het kader van deze derde tranche zullen ook gebieden specifiek voor o.a. de Noordse woelmuis worden aangewezen. Vanwege het voorkomen van Noordse woelmuizen op Texel is niet uitgesloten dat hier in de toekomst extra Speciale Beschermingszones voor zullen worden aangewezen. Vooralsnog is niet duidelijk of dit inderdaad gaat gebeuren en om welke gebieden het zou kunnen gaan (med. Ministerie van LNV Den Haag). De Bijlage 2 status van de Noordse woelmuis heeft in het plangebied derhalve geen juridische betekenis.

Soorten die worden genoemd in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn dienen ook **buiten de SBZ's** nadrukkelijk te worden beschermd. Hiertoe behoren de Noordse woelmuis, alle soorten *Cetacea* (kleine walvisachtigen, d.w.z. inclusief Tuimelaar en Bruinvis) en zeeschildpadden, Steur *Acipenser sturio* en Houting *Coregonus oxyrinchus*. Het feit dat deze soorten worden genoemd in Bijlage 4 heeft tevens tot gevolg dat ze worden beschermd via de Flora- en Faunawet.

De belangrijkste artikelen uit de Vogelrichtlijn zijn integraal weergegeven in Bijlage 1, aan het eind van deze notitie.

3.3 Natuurbeschermingswet

Artikel 27 van de Natuurbeschermingswet (1998), dat handelt over internationale verplichtingen, koppelt de Vogelrichtlijn aan andere internationale overeenkomsten, met name aan het Ramsar verdrag. Artikel 27 stelt dat: *“Onze minister wijst gebieden aan ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen met betrekking tot natuur- en landschapsbehoud, voorzover die verdragen of verplichtingen zulks met zich brengen”*. Op basis hiervan zijn niet alleen soorten die worden genoemd in Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn van belang voor de aanwijzing van gebieden maar ook soorten waarvan de aantallen in z.g. Important Bird Areas (Heath & Evans 2000) de 1% normen van de biogeografische populaties overschrijden (overeenkomstig de normen van de Ramsar richtlijnen). Dit wil zeggen dat in sommige maanden meer dan 1% van de biogeografische populatie¹ van een soort in een dergelijk gebied aanwezig is. Door toepassing van Artikel 29 van de Natuurbeschermingswet is het overgrote deel van de in Nederland onderscheiden Important Bird Areas, als aanvulling op de lijst van gebieden die rechtstreeks kwalificeren op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn, aangewezen als Speciale Beschermingszone. Artikel 29 stelt dat, om internationale verdragen te kunnen uitvoeren, de overheid via een algemene maatregel van bestuur gebieden kan aanwijzen overeenkomstig de in deze verdragen vastgelegde criteria.

Momenteel wordt gewerkt aan een wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998. Naar het oordeel van de Europese Commissie heeft Nederland de Vogel- en Habitatrichtlijn nog onvoldoende geïntegreerd in nationale wetgeving. In de nieuwe Natuurbeschermingswet zullen basisprincipes uit de Vogel- (met name de artikelen 3 lid 2 en 4 lid 1) en Habitatrichtlijn (artikelen 3 lid 2 en 6 lid 2,3 en 4) expliciet worden verankerd in nieuwe wetsartikelen. Hiermee wordt o.a. voorkomen dat in eenzelfde gebied 2 wettelijke natuurbeschermingsregimes gaan gelden, één voortvloeiend uit aanwijzing van een gebied als Vogel- en Habitatrichtlijngebied en één op basis van het feit dat hetzelfde gebied is aangewezen als beschermd natuurgebied ingevolge van Artikel 10 van de Natuurbeschermingswet 1998. Tevens zullen in de nieuwe Natuurbeschermingswet bepalingen worden opgenomen waarmee het beheer van Speciale Beschermingszones wordt aangestuurd. Deze bepalingen zijn gedetailleerd uitgewerkt in Artikel 19 van de nieuwe Natuurbeschermingswet. In dit artikel is ook de procedure vastgelegd die dient te worden gevolgd wanneer plannen en ingrepen in of in de omgeving van SBZ's aan de orde zijn die mogelijk een negatief effect hebben op de te beschermen waarden binnen de SBZ's.

3.4 Flora- en Faunawet

Verplichtingen voortvloeiend uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn recent geïmplementeerd in de Flora- en Faunawet, die geheel gericht is op soortenbescherming en op 1 april 2002 van kracht is geworden. Alle soorten die worden genoemd in Bijlages 1 (Vogelrichtlijn) en 4 (Habitatrichtlijn) hebben

¹ Een biogeografische populatie kan een soort zijn, een ondersoort of een deel van een populatie die een specifiek en van de rest van de populatie van die soort afwijkend trekgedrag heeft.

inmiddels via de Flora- en Faunawet, doordat ze zijn opgenomen in de lijsten van beschermde soorten die als bijlage bij de wet zijn gevoegd dan wel via een Algemene Maatregel van Bestuur (Staatsblad 523, 2000 en Staatscourant 13 maart 2002), een wettelijke bescherming gekregen. Op basis van Artikel 8 van de Flora- en Faunawet is het verboden beschermde inheemse plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Artikel 9 heeft een vergelijkbare bepaling voor diersoorten. Op basis van Artikel 10 is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten. Artikel 11 bepaalt dat het is verboden om nesten, holen, voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Op basis van Artikel 75 van de Flora- en Faunawet kan onder bepaalde voorwaarden, indien geen andere bevredigende oplossingen kunnen worden gevonden en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de *“gunstige staat van instandhouding”* van een soort, ontheffing van deze verboden worden verleend. Een verzoek dienaangaande dient bij het Ministerie van LNV te worden ingediend.

De beschermde status van de in het plangebied aanwezige diersoorten kan als volgt worden samengevat:

Soort/document	FF-wet	Bijlage II HR	Bijlage IV HR	Bijlage I VR	Rode lijst (1)
Heikikker	+	-	+ *	nvt	+
Rugstreepad	+	-	+ *	nvt	+
Noordse woelmuis	+	+ *	+ *	nvt	+
Vleermuizen	+	-	+	nvt	-
Vogels	+	nvt	nvt	-	o.a. kiekendieven, Kluut, Kemphaan, Grutto, Tureluur, Noordse Stern, Dwergstern

* prioritaire soort

(1) Wanneer een soort voorkomt op een Rode Lijst heeft dit geen directe juridische consequenties. In bestuurlijke zin kan de aanwezigheid van een Rode Lijst-soort wel betekenis hebben.

4 Verwachte effecten van de ingreep

Uitbreiding van het bedrijventerrein te Oudeschild zal, in het geval zich geen industrie vestigt die verantwoordelijk is voor emissie van verzurende, vermestende dan wel verontreinigende stoffen, alleen effect hebben in de vorm van ruimtebeslag van het plangebied dat nu nog uit cultuurgrasland bestaat. De ingreep moet dus primair worden beschouwd als areaalverlies voor cultuurgrasland-bewonende soorten.

Deze conclusie kan voor het plangebied en de omliggende gebieden als volgt worden vertaald:

4.1 Effecten in het plangebied

De ingreep moet worden beschouwd als areaalverlies in de vorm van de ter plaatse levende planten- en diersoorten. Sommige van deze soorten, met name die welke het gebied als rustplaats gebruiken, zijn niet primair van het plangebied afhankelijk. Het betreft vooral vogels.

- Voor vogelsoorten die het gebied alleen gebruiken als rustgebied zal de uitbreiding van het bedrijventerrein betekenen dat andere rustlocaties in de omgeving moeten worden gezocht. Deze zijn aanwezig. Op basis van expert-judgement wordt verwacht dat uitbreiding van het bedrijventerrein voor deze soorten geen consequenties zal hebben.
- Vanwege de geringe dichtheden weidevogels die het gebied als broedgebied gebruiken mag verwacht worden dat de ingreep zeer beperkte consequenties heeft voor deze soorten. Naar schatting zijn 0-1 paren Scholeksters en Kieviten als broedvogel in het plangebied aanwezig (zie paragraaf 2.1). Genoemde soorten zijn beschermd door middel van de Flora- en Faunawet. Negatieve effecten zijn op basis van deze wet niet toegestaan.
- Onduidelijk is in hoeverre dit ook het geval is met vogelsoorten die in het gebied foerageren. Denkbaar is dat sommige in graslanden foeragerende vogels elders geschikte foerageergebieden kunnen vinden, mogelijk is ook dat deze alternatieve gebieden reeds door soortgenoten worden bezet en dat er daar geen extra vogels meer bij kunnen. Dit geldt ook voor Goudplevieren en kiekendieven, soorten die voorkomen op Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn en die speciale beschermingsmaatregelen behoeven. Genoemde soorten zijn ook beschermd door middel van de Flora- en Faunawet.
- Verschillende plantensoorten, insectensoorten, amfibieën (zoals de Rugstreeppad) en kleine zoogdiersoorten (waaronder de Noordse woelmuis) die in het plangebied leven kunnen door de uitbreiding van het bedrijventerrein uit hun leefgebied worden verdreven. Voor planten (waarvan vele soorten zijn beschermd via de Flora- en Faunawet) zal dit een achteruitgang van het verspreidingsgebied en ook in aantallen betekenen. Momenteel zijn onvoldoende

gegevens beschikbaar om aan te geven in hoeverre via de Flora- en Faunawet beschermde planten- en insectensoorten in het plangebied aanwezig zijn. Het is niet duidelijk in hoeverre diersoorten buiten het plangebied een nieuw leefgebied zullen kunnen vinden. Rekening dient te worden gehouden met het feit dat areaalverlies van deze soorten resulteert in een iets kleinere populatie.

4.2 Effecten op nabijgelegen beschermde natuurgebieden

Vanwege de externe werking voor soorten die worden genoemd in Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn zou uitbreiding van het bedrijventerrein Oudeschild in potentie negatieve effecten kunnen hebben op Lepelaars, kiekendieven en sterns, soorten die met name in het reservaat Ottersaat korte of langere tijd aanwezig zijn en waarvan sommige er ook broeden. Vanwege de afstand van het plangebied tot de Snippen, Troelje, Ottersaat, Büttikofers mieland en de aard van de voorgenomen activiteiten op het toekomstige bedrijventerrein mogen, op basis van expert-judgement, echter geen effecten van de voorgenomen uitbreiding op de genoemde natuurgebieden en de ter plaatse voorkomende planten- en diersoorten worden verwacht.

4.3 Effecten op de Speciale Beschermingszone Waddenzee

Vanwege de afstand van het plangebied tot de Waddenzee en de aard van de voorgenomen activiteiten mogen geen effecten van de voorgenomen uitbreiding op de Waddenzee, de daar voorkomende planten- en diersoorten en op natuurlijke processen in dit gebied worden verwacht.

4.4 Effecten op soorten die worden genoemd in Bijlage 4 en de Flora- en Faunawet

Op basis van de onder 4.1 gesignaleerde problematiek dient rekening te worden gehouden met een geringe achteruitgang van het leefgebied en van de aantallen van enkele prioritaire soorten die worden genoemd in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn en van enkele soorten die worden genoemd in de Flora- en Faunawet. De voorgenomen uitbreiding betekent een beperkt areaalverlies voor de Noordse woelmuis en mogelijk van de Rugstreeppad. Tevens zou het voorkomen van enkele beschermde plantensoorten, insectensoorten en van kleine aantallen weidevogels (van verschillende soorten) kunnen worden beïnvloed.

5 Effectbeoordeling in het licht van Europese richtlijnen en de Nederlandse wetgeving

Op basis van het beoordelingsschema dat is opgesteld door de Europese Commissie dient, wanneer een plan significante gevolgen heeft voor een bepaald gebied dan wel voor specifieke soorten die daar leven, allereerst gezocht te worden naar alternatieve oplossingen. Vastgesteld dient te worden dat, bij de keuze om het bedrijventerrein in Oudeschild uit te breiden, in ecologisch opzicht niet primair is gekozen voor het minst kwetsbare gebied. Er zijn gebieden op Texel aan te wijzen met geringere natuurwaarden. Daar staat tegenover dat aansluiting is gezocht bij een bestaand industrieterrein, waardoor wordt voorkomen dat elders op het eiland een nieuw bedrijventerrein dient te worden ontwikkeld. Hierdoor wordt een verdere versnippering van het landschap beperkt. De in het beoordelingsschema genoemde “dwingende redenen van groot openbaar belang” bestaan uit de door de gemeente Texel aangegeven bijdragen aan de lokale werkgelegenheid.

Op basis van de onder 4.1 gesignaleerde problematiek dient rekening te worden gehouden met een geringe achteruitgang van het leefgebied van enkele prioritaire soorten die voorkomen op Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn en van enkele soorten die worden genoemd in de Flora- en Faunawet en die op basis hiervan “*strikt dienen te worden beschermd*”. In het geval van de Heikikker is niet duidelijk in hoeverre de soort (nog) in het plangebied voorkomt, in het geval van de Rugstreppad en de Noordse woelmuis is onduidelijk om welke aantallen het gaat. Het is bovendien niet geheel duidelijk in hoeverre beschermde plantensoorten en insecten in het plangebied voorkomen. Effecten op soorten, die voorkomen binnen het plangebied, dienen te worden gerelateerd aan de vraag of deze effecten “*afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding binnen hun verspreidingsgebied*”. Dit is namelijk het toetsingscriterium uit de Flora- en Faunawet (Artikel 75). In dit geval, waarin geconstateerd moet worden dat voor verschillende relevante soorten geen actuele en volledige verspreidingsgegevens voorhanden zijn, kan geen uitspraak worden gedaan over enig effect in relatie tot de instandhouding.

Uitbreiding van het bedrijventerrein te Oudeschild treft alleen soorten die door de ontwikkeling van het bedrijventerrein uit hun leefgebied worden verdreven. Genoemde uitbreiding heeft, wanneer geen uitstoot van verontreinigende stoffen plaatsvindt, geen effecten op omliggende gebieden, natuurgebieden in de omgeving en de SBZ Waddenzee.

**Onderzoek van plannen en projecten (PP) die gevolgen hebben voor
"Natura 2000"-gebieden**

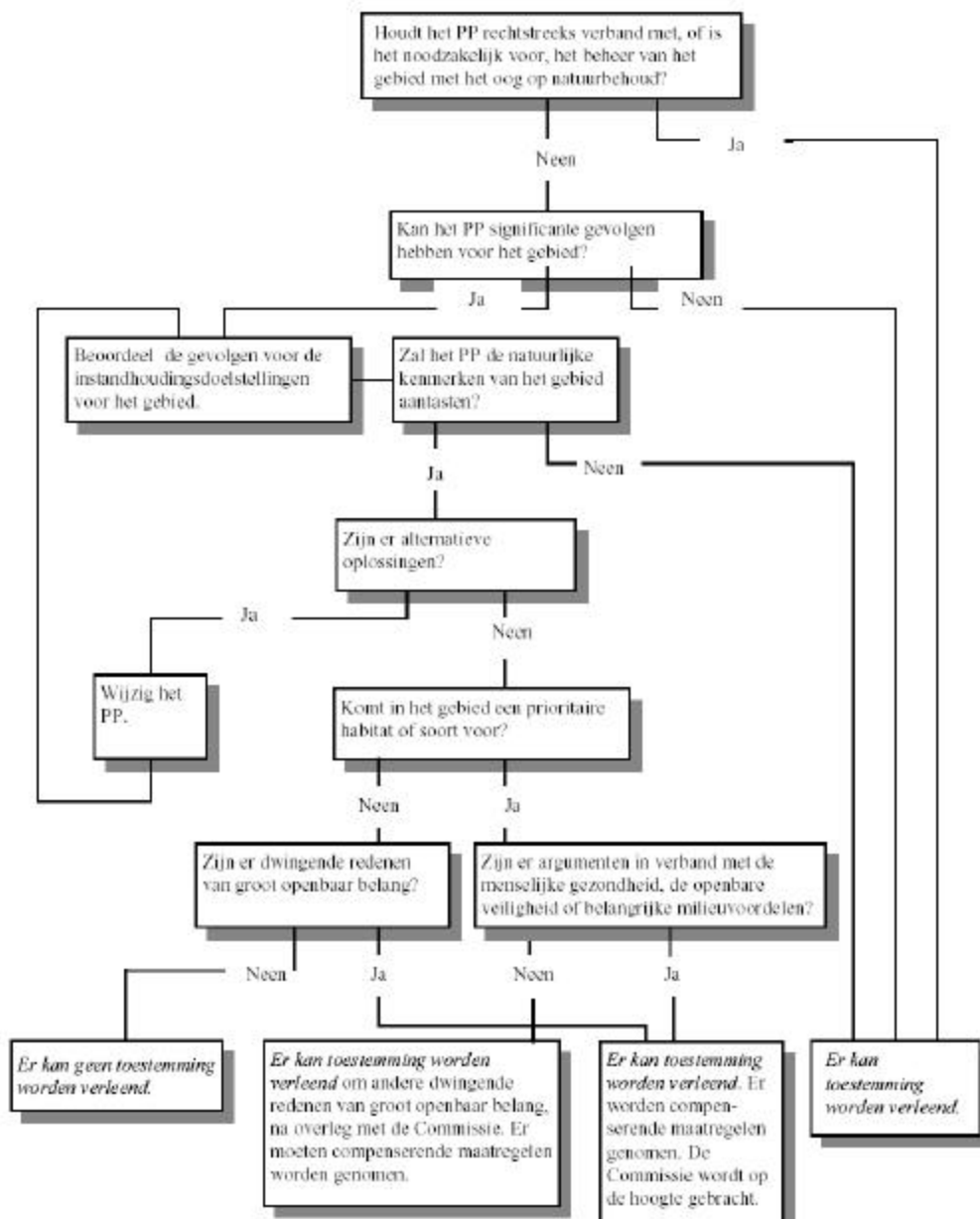

Fig. 3. Toetsingschema dat gevolgd dient te worden bij de beoordeling van ingrepen in Natura 2000 gebieden (Speciale Beschermingszones aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn). Bron: Europese Commissie 2000

Samenvattend levert deze beschouwing de volgende afweging op:

Soort/criterium	Gunstige staat van instandhouding	Significant effect
Heikikker	Geen uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Rugstreeppad	Geen uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Noordse woelmuis	Geen eenduidige uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Vleermuizen	Geen uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Vogels in plangebied	Geen eenduidige uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Insecten in plangebied	Geen uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Planten in plangebied	Geen uitspraak mogelijk	Niet van toepassing
Vogels in omringende natuurgebieden	Niet van toepassing	Geen effect als gevolg van afstand
Vogels SBZ Waddenzee	Niet van toepassing	Geen effect als gevolg van afstand

Alterra adviseert op basis hiervan een aanvullend veldonderzoek te laten uitvoeren naar het voorkomen van de genoemde soorten in het plangebied.

6 Conclusie

Uitbreiding van het bedrijventerrein zal, naar de inschatting van de auteurs van deze notitie, in geringe mate ten koste gaan van het leefgebied van enkele prioritaire soorten die worden genoemd in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn en mogelijk van enkele soorten die bescherming genieten via de Flora- en faunawet. Op basis van de ter beschikking staande gegevens is het echter niet goed mogelijk om aan te geven in hoeverre er sprake zal zijn van een significante afname van de populatiegroottes van enkele beschermde soorten en in hoeverre de “gunstige staat van instandhouding” negatief wordt beïnvloed. Alterra adviseert daarom een aanvullend veldonderzoek te laten uitvoeren naar het voorkomen van de genoemde soorten in het plangebied. Indien en voor zover er sprake zou zijn van enige aantasting kan deze verzacht worden door bij de inrichting van het plangebied rekening te houden met deze soorten en deze op ecologisch verantwoorde wijze te laten plaatsvinden.

De voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein dient, op basis van Artikel 75 van de Flora- en Faunawet en refererend aan de Artikelen 8, 9, 10 en 11 van deze wet, te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag dat verantwoordelijk is voor de handhaving van de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet. Wij bevelen dan ook aan om m.b.t. de aanvraag voor de uitbreiding van het bedrijventerrein, en een eventuele onderbouwing hiervan, contact op te nemen met de in de regio voor beleid en verstrekking van vergunningen verantwoordelijke directie van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Literatuur

- Apeldoorn, R. van, F. van der Vliet & W. Nieuwenhuizen, 1991. De Noordse woelmuis *Microtus oeconomus* en de Aardmuis *M. agrestis* op Texel. *Lutra* 34: 53-59.
- Baas, T., K. Lever, K. Scharringa & P. Slingeland, 2002. Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, Haarlem: 48 p.
- Bergers, P.J.M. & M. la Haye, 1997. De Noordse woelmuis sterker bedreigd dan gedacht: soortenbeschermingsplan op maat nodig. *Zoogdier* 8(1): 3-6.
- Bjornstad, O.N., H.P. Andreassen & R.A. Ims, 1998. Effects of habitat patchiness and connectivity on the spatial ecology of the root vole *Microtus oeconomus*. *Journal Anim. Ecology* 67: 127-140.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht: 336 p.
- Daan, N., 1968. De verspreiding van de Noordse woelmuis, *Microtus oeconomus* (Pallas), en enkele andere kleine-zoogdiersoorten in het Hollands Noorderkwartier. *De Levende Natuur*: 71: 121-128.
- Dienst Ruimte en Groen, 1996. Flora en fauna van Texel. Rapport Provincie Noord-Holland, Haarlem: 88 p. & kaartenbijlage.
- Dijkse, A.J. , 1996. Vogels op het Gouwe Boltje. Een volledig overzicht van de Avifauna van Texel. Langeveld & De Rooy, Den Burg: 533 p.
- Europese Commissie, 2000. Het beheer van "Natura 2000"- gebieden. De bepalingen van artikel 6 van de habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG). Bureau officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, Luxemburg: 51 p. & bijlagen.
- Heath, M.F. & M.I. Evans (eds.), 2000. Important Bird Areas in Europe: priority sites for conservation. BirdLife Conservation Series No. 8, Vol 1, Northern Europe. BirdLife International, Cambridge: 866 p.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem: 224 p.
- Natuurmonumenten 1997. Beheersplan Texel 1998, documentatie. O & B rapport 97-16: 187 p.
- Niethammer, J. & F. Krapp (eds.), 1982. Handbuch der Säugetiere Europas, Vol. 2/1 (Rodentia II). Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden: 649 p.

- Nijhof, B.S.J. & R.C. van Apeldoorn 2001. De Noordse woelmuis in Noord-Holland Midden. Alterra-rapport 576, Wageningen: 48 p.
- Sparreboom, M. (red.), 1981. De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg. A.A. Balkema, Rotterdam: 284 p.
- Visser, G.J.M. , 1968. Om het behoud van een brakwaterfauna op het eiland Texel. De Levende Natuur 71: 221-230.
- Wijngaarden, A. van, 1963. Het eerste muizenreservaat in Nederland. Lutra 5: 41-42.
- Wijngaarden, A. van & K. Zimmermann, 1965. Zur Kenntnis von *Microtus oeconomus arenicola* (de Sélys Longchamps, 1841). Zeitschr. für Säugetierkunde 30: 129-136.
- Wijngaarden, A. van, 1969. De Noordse woelmuis, *Microtus oeconomus* (Pallas), in Nederland. Rapport Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbeheer, Zeist: 67 p.
- Witte, G., 1996. Bescherming van de Dwergstern op Texel. Graspieper 16: 135-138.
- Wolff, W.J. (ed.), 1983. Ecology of the Wadden Sea: Geomorphology, Hydrography, Flora and vegetation, Invertebrates, Fishes and fisheries, Birds, Marine mammals, Pollution, Terrestrial and freshwater fauna, Nature conservation, management and physical planning. 3 volumes. A.A. Balkema, Rotterdam.
- Zande, L. van de, R.C. van Apeldoorn, A.F. Blijdenstein, D. de Jong, W. van Delden & R. Bijlsma, 2000. Microsatellite analysis of population structure and genetic differentiation within and between populations of the root vole, *Microtus oeconomus* in the Netherlands. Molecular Ecology 9: 1651-1656.

Bijlage 1

Meest relevante artikelen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Artikel 1

- 1 Deze richtlijn heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lid-Staten waarop het Verdrag van toepassing is. Zij betreft de bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan.
- 2 Deze richtlijn is van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden.
- 3 Deze richtlijn is niet van toepassing op Groenland.

Artikel 2

De Lid-Staten nemen alle nodige maatregelen om de populatie van de in artikel 1 bedoelde soorten op een niveau te houden of te brengen dat met name beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, waarbij zij tevens rekening houden met economische en recreatieve eisen.

Artikel 3

- 1 Met machtiging van de in artikel 2 genoemde eisen nemen de Lid-Staten alle nodige maatregelen om voor alle in artikel 1 bedoelde vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen, in stand te houden of te herstellen.
- 2 Voor de bescherming, de instandhouding en het herstel van biotopen en leefgebieden worden in de eerste plaats de volgende maatregelen getroffen:
 - a instelling van beschermingszones;
 - b onderhoud en ruimtelijke ordening overeenkomstig de ecologische eisen van leefgebieden binnen en buiten de beschermingszones;
 - c herstel of weer aanleggen van vernietigde biotopen;
 - d aanleg van biotopen.

Artikel 4

- 1 Voor de leefgebieden van de in bijlage I vermelde soorten worden speciale beschermingsmaatregelen getroffen, opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten. In dat verband wordt gelet op:
 - a soorten die dreigen uit te sterven;
 - b soorten die gevoelig zijn voor bepaalde wijzigingen van het leefgebied;
 - c soorten die als zeldzaam worden beschouwd omdat hun populatie zwak is of omdat zij slechts plaatselijk voorkomen;
 - d andere soorten die vanwege de specifieke kenmerken van hun leefgebied speciale aandacht verdienen.Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de tendensen en de schommelingen van het populatiepeil.

De Lid-Staten wijzen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte gebieden als speciale beschermingszones aan, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten in de geografische zee - en landzone waar deze richtlijn van toepassing is, behoeven.
- 2 De Lid-Staten nemen soortgelijke maatregelen ten aanzien van de niet in bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogels, waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van het gebied van bescherming in de geografische zee - en landzone waar deze richtlijn van toepassing is, ten aanzien van hun broed -, rui - en overwinteringsgebieden en rustplaatsen in hun trekzones. Met het oog hierop besteden de Lid-Staten zelf bijzondere aandacht aan de bescherming van watergebieden en in het bijzonder aan de watergebieden van internationale betekenis.
- 3 De Lid-Staten zenden de Commissie alle nuttige gegevens, zodat zij de geëigende initiatieven kan nemen voor de coördinatie die nodig is om te bereiken dat de zones bedoeld in lid 1, enerzijds, en in lid 2, anderzijds, een samenhangend geheel vormen dat voldoet aan de eisen inzake bescherming van de soorten in de geografische zee - en landzone waar deze richtlijn van toepassing is.
- 4 De Lid-Staten nemen passende maatregelen om vervuiling en verslechtering van de woongebieden in de in de leden 1 en 2 bedoelde beschermingszones te voorkomen, alsmede om te voorkomen dat de vogels aldaar worden gestoord, voor zover deze vervuiling, verslechtering en storing, gelet op de doelstellingen

van dit artikel, van wezenlijke invloed zijn. Ook buiten deze beschermingszones zetten de Lid-Staten zich in om vervuiling en verslechtering van de woongebieden te voorkomen.

Artikel 5

Onverminderd de artikelen 7 en 9 nemen de Lid-Staten de nodige maatregelen voor de invoering van een algemene regeling voor de bescherming van alle in artikel 1 bedoelde vogelsoorten; deze maatregelen omvatten met name de volgende verbodsbepalingen:

- a een verbod om, ongeacht de gebruikte methode, opzettelijk de bedoelde vogels te doden of te vangen;
- b een verbod om opzettelijk hun nesten en eieren te vernielen of te beschadigen of hun nesten weg te nemen;
- c een verbod om in de natuur eieren van deze vogels te rapen en deze - zelfs leeg - in bezit te hebben;
- d een verbod om deze vogels, met name gedurende de broedperiode, opzettelijk te storen, voor zover een dergelijke storing, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn, van wezenlijke invloed is;
- e een verbod om vogels te houden van soorten die niet mogen worden bejaagd of gevangen.

Artikel 9

- 1 De Lid-Staten mogen, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, om onderstaande redenen afwijken van de artikelen 5, 6, 7 en 8:
 - a
 - in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid,
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer,
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren,
 - ter bescherming van flora en fauna;
 - b voor doeleinden in verband met onderzoek en onderwijs, het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doeleinden samenhangende teelt;
 - c ten einde het vangen, het houden of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
- 2 In de afwijkende bepalingen moet worden vermeld:
 - voor welke soorten mag worden afgeweken,
 - welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan,
 - onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen,
 - welke autoriteit bevoegd is te verklaren dat aan die voorwaarden is voldaan, en te beslissen welke middelen, installaties of methoden mogen worden aangewend, binnen welke grenzen en door welke personen,
 - welke controles zullen worden uitgevoerd.
- 3 De Lid-Staten zenden de Commissie jaarlijks een verslag toe over de toepassing van dit artikel.
- 4 In het licht van de inlichtingen waarover zij beschikt en met name van die welke haar krachtens lid 3 worden verstrekt, ziet de Commissie er voortdurend op toe dat de gevolgen van deze afwijkende maatregelen niet onverenigbaar zijn met deze richtlijn. Zij neemt in dat verband de nodige initiatieven.

Habitatrichtlijn

Artikel 6

- 1 De Lid-Staten treffen voor de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen; deze behelzen zo nodig passende specifieke of van ruimtelijke-ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen, die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats van bijlage I en de soorten van bijlage II die in die gebieden voorkomen.
- 2 De Lid-Staten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.
- 3 Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de

bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

- 4 Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, neemt de Lid-Staat alle nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. De Lid-Staat stelt de Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen.

Wanneer het betrokken gebied een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.

Artikel 7

De uit artikel 6, leden 2, 3 en 4, voortvloeiende verplichtingen komen in de plaats van de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 4, lid 4, eerste zin, van Richtlijn 79/409/EEG, voor wat betreft de speciale beschermingszones die overeenkomstig artikel 4, lid 1, van die richtlijn zijn aangewezen of bij analogie overeenkomstig artikel 4, lid 2, van die richtlijn zijn erkend, zulks vanaf de datum van toepassing van de onderhavige richtlijn, dan wel vanaf de datum van de aanwijzing of erkenning door een Lid-Staat overeenkomstig Richtlijn 79/409/EEG, indien deze datum later valt.

Artikel 12

- 1 De Lid-Staten treffen de nodige maatregelen voor de instelling van een systeem van strikte bescherming van de in bijlage IV, letter a), vermelde diersoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied, waarbij een verbod wordt ingesteld op:
 - a het opzettelijk vangen of doden van in het wild levende specimens van die soorten;
 - b het opzettelijk verstoren van die soorten, vooral tijdens de perioden van voortplanting, afhankelijkheid van de jongen, overwintering en trek;
 - c het opzettelijk vernielen of rapen van eieren in de natuur;
 - d de beschadiging of de vernieling van de voortplantings- of rustplaatsen.
- 2 Met betrekking tot deze soorten verbieden de Lid-Staten het in bezit hebben, vervoeren, verhandelen of ruilen en het te koop of in ruil aanbieden van aan de natuur onttrokken specimens, uitgezonderd die welke reeds legaal waren onttrokken vóór de toepassing van deze richtlijn.
- 3 De in lid 1, letters a) en b), en in lid 2 opgenomen verbodsbepalingen gelden ongeacht de levensfase waarin de in dit artikel bedoelde dieren zich bevinden.
- 4 De Lid-Staten stellen een systeem in van toezicht op het bij toeval vangen en doden van de diersoorten, genoemd in bijlage IV, letter a). In het licht van de verkregen gegevens verrichten de Lid-Staten de verdere onderzoekwerkzaamheden of treffen zij de instandhoudingsmaatregelen die nodig zijn om te verzekeren dat het bij toeval vangen en doden geen significante negatieve weerslag heeft op de betrokken soorten.

Artikel 16

- 1 Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en op voorwaarde dat de afwijking geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mogen de Lid-Staten afwijken van het bepaalde in de artikelen 12, 13, 14 en 15, letters a) en b):
 - a in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - b ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom;
 - c in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - d ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
 - e ten einde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, door de bevoegde nationale instanties vastgesteld aantal van bepaalde specimens van de in bijlage IV genoemde soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben.

- 2 De Lid-Staten zenden de Commissie om de twee jaar een verslag toe conform het door het comité opgestelde model over de op grond van lid 1 toegestane afwijkingen. De Commissie geeft uiterlijk binnen twaalf maanden na ontvangst van het verslag haar mening over die afwijkingen en stelt het comité daarvan op de hoogte.
- 3 In het verslag moet het volgende worden vermeld:
 - a voor welke soorten en om welke reden de afwijking is toegestaan, met inbegrip van de aard van het risico, met in voorkomend geval een opgave van de alternatieve oplossingen die niet zijn gekozen en van de gebruikte wetenschappelijke gegevens;
 - b welke middelen, inrichtingen of methoden mogen worden gebruikt voor het vangen of doden en om welke redenen;
 - c waar en wanneer dergelijke afwijkingen worden toegestaan;
 - d welke autoriteit de bevoegdheid heeft om te verklaren en te controleren dat aan de desbetreffende voorwaarden is voldaan en om te beslissen welke middelen, inrichtingen of methoden mogen worden gebruikt, door welke diensten en binnen welke grenzen, en wie met de uitvoering belast zijn;
 - e welke controlemaatregelen er zijn genomen en welke resultaten er zijn verkregen.